

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea
Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru
modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr. 218/2008

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 46 din 18 februarie 2022) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Sub aspectul intenției de reglementare, proiectul de act normativ are drept scop perfecționarea cadrului normativ în domeniul ocrotirii monumentelor, patrimoniului arheologic, monumentelor de for public, urbanismului, construcțiilor și revizuirea sancțiunilor la componentele de contravenții, dat fiind sancțiunile mici, raportate la prejudiciul cauzat și riscul social. Legea își atinge scopul, doar atunci când sancțiunile prevăzute sunt în măsură să preîntâmpine apariția acțiunilor ilicite, iar dacă totuși au fost săvârșite, să prevadă o sancțiune echitabilă cu fapta.

Cu titlu preliminar comunicăm că, prin Hotărârea Guvernului nr.4/2022 Guvernul a aprobat și înregistrat în Parlament cu nr.15 din 20.01.2022 un proiect de lege consolidat pentru modificarea Codului contravențional, în care sunt incluse anumite modificări la unele articole propuse spre modificare și în cadrul proiectului de lege examinat. În acest sens, considerăm oportun ca autorii proiectului la definitivarea textului final să țină cont de modificările propuse în proiectul de lege consolidat la art. 177 și 179 din Codul contravențional pentru a nu se admite erori și dublări.

Cu referire la cuantumul sancțiunilor propuse, constatăm că se propune majorarea acestora în mod considerabil, în raport cu valoarea lor actuală. În același timp, considerăm că la stabilirea coraportului cuantumul sancțiunii amenzii de la limita minimă și cea maximă, autorul trebuie să țină cont de constatările Hotărârii Curții Constituționale nr. 18/2020 la examinarea căreia Curtea a reiterat că „109. [...] [L]egislatorul nu poate reglementa o sancțiune astfel încât să lipsească instanța de judecată de posibilitatea de a o individualiza în mod efectiv și rezonabil. Curtea menționează că limitarea rolului instanței de judecată lipsește de substanță garanțiile dreptului la un proces echitabil, consacrat de articolele 20 din Constituție și 6 din Convenția Europeană (HCC nr. 5 din 6 martie 2018, § 70).

110. Sub acest aspect, Curtea reține că nu doar pedeapsa fixă stabilită de către legislator, dar și diferența relativ mică dintre limita minimă și maximă a sancțiunii sunt de natură să afecteze în funcție de fapta prejudiciabilă și de multitudinea modalităților factuale de comitere a acesteia, dreptul la un proces

echitabil, prin restrângerea competenței instanței de judecată de a exercita un control de jurisdicție deplină în privința individualizării și oportunității sancțiunii.”

La art. I:

La pct. 1:

Se va revizui expresia „legislației cu privire la monumentele istorice” prin prisma prevederilor Legii nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor care operează cu termenul „ocrotirea monumentelor”, și ale prevederilor Hotărârii Parlamentului nr. 1531/1993 cu privire la punerea în aplicare a Legii privind ocrotirea monumentelor. Astfel, este de menționat că, în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat monumentele se divizează în: monumente istorice și monumente de arhitectură.

Totodată, la pct. 1 se va ține cont că potrivit prevederilor în vigoare, art. 74 stabilește răspunderea contravențională inclusiv pentru „încălcarea legislației cu privire la patrimoniul cultural”. Or, din redacția art. 74 propusă prin proiect, aceste încălcări au fost excluse din aria de acțiuni ce constituie contravenții. Prin urmare, considerăm necesară menținerea răspunderii contravenționale inclusiv pentru încălcarea legislației cu privire la patrimonial cultural.

La art. 74 alin. (4) și art. 177 alin. (4) lit. g), prin prisma prevederilor art. 2 din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, se propune substituirea cuvintelor „autorizație de construcție” cu cuvintele „autorizație de construire”.

Modificarea propusă la art. 74 alin. (6) va fi revizuit prin completarea cu prevederi referitor la semnalarea Agenției de Inspectare a Monumentelor referitor la nerespectarea legislației în domeniul ocrotirii monumentelor, prin prisma prevederilor art. 16¹ alin. (1) din Legea nr. 1530/1993 potrivit căroră, inspectarea în teren a monumentelor și a zonelor lor de protecție, a șantierelor de intervenție asupra acestora, controlul/supravegherea respectării legislației în domeniul ocrotirii monumentelor, întocmirea proceselor-verbale, în caz de constatare a încălcărilor, emiterea prescripțiilor de sistare a lucrărilor ilegale la monumente și în zonele lor de protecție sunt asigurate de către Agenția de Inspectare a Monumentelor.

Prin prisma prevederilor art. 7 alin. (3) din Legea monumentelor de for public nr. 192/2011, lucrările de edificare a monumentelor de for public vor începe doar după adoptarea hotărârii respective de Guvern, în corespundere cu proiectul monumentului de for public, cu proiectul amenajării terenului aferent și cu proiectul zonei de protecție a monumentului de for public, avizate de Ministerul Culturii, prin intermediul Consiliului Național pentru Monumentele de For Public, în modul stabilit de legislația privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. Astfel, la art. 74 alin. (7) se propune următorul cuprins: „ (7) Eliberarea de către emitent a autorizației de construire în lipsa certificatului de descărcare de sarcini arheologice pentru terenurile cu patrimoniu arheologic sau în lipsa avizului Consiliului Național al Monumentelor Istorice pentru

intervenții la monumente de istorie și cultură de categorie națională, precum și avizul Consiliului Național pentru Monumentele de For Public privind edificarea monumentelor de for public sau operelor comemorative de război, dacă aceasta nu constituie infracțiune.”.

Totodată se propune completarea art. 74 cu un alineat nou, cu următorul cuprins: „ (11) Efectuarea neautorizată de inscripții, înscrisuri, desene sau orice alte acțiuni care conduc la distrugerea, degradarea, schimbarea datelor istorice ori a înfățișării monumentelor de for public sau operelor comemorative de război, se sancționează cu amendă în mărime de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice ”. Prevederea vizată este propusă în contextul prevederilor art. 16 alin. (2) lit. d) din Legea monumentelor de for public nr. 192/2011, potrivit căroră, constituie încălcări ale legii efectuarea neautorizată de inscripții, înscrisuri, desene sau orice alte acțiuni care conduc la distrugerea, degradarea, schimbarea datelor istorice ori a înfățișării monumentelor.

La pct. 2 se propune revizuirea amendamentului și anume completarea art. 93 alin. (1) din Codul contravențional cu literele e)-i) cu următorul cuprins:

„e) executarea lucrărilor în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformaticii specificate în art. 3 al Legii nr. 778/2001 cu privire la geodezie cartografie și geoinformatică, de către persoane fizice și juridice care nu dețin certificat topogeodezic și cartografic pentru categoria de certificare corespunzătoare lucrărilor efectuate.

f) executarea lucrărilor cadastrale specificate în art. 14 alin. (1) al Legii nr. 1543/1998 cadastrului bunurilor imobile, de către persoane necertificate în domeniu conform prevederilor art. 5¹ al Legii nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile;

g) transpunerea coordonatelor punctelor de cotitură a terenului cu abateri de la plan cadastral;

h) trasarea axelor construcțiilor și a obiectelor infrastructurii tehnico-edilitare contrar documentației de proiect, precum și a actelor normative din domeniu;

i) recepția lucrării cadastrale și înregistrarea construcției, în lipsa procesului-verbal de recepție a lucrărilor de construire (procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor sau procesul-verbal de recepție finală), autorizației de construire sau alt act prin care a fost autorizată construirea) - în cazul clădirilor noi construite sau clădirilor/ încăperilor izolate reconstruite/ restaurate.”.

La pct. 3:

La art. 177 alin. (1) lit. j) din sintagma „legislația în vigoare” cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru

excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația în vigoare la un anumit moment. Obiecția valabilă pentru tot cuprinsul proiectului.

Se propune completarea normei de la art. 177 alin. (1) lit. l) cu prevederea obligativității de informare de către emitent inclusiv a Agenției de Inspectare a Monumentelor. Astfel, se propune următorul cuprins: „ l) neinformarea în termen de către emitent a Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Agenției de Inspectare a Monumentelor, în cazul monumentelor de istorie, artă și arhitectură sau al obiectelor situate în zone construite, înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat și Agenției Naționale Arheologice, în cazul siturilor arheologice protejate și al zonelor lor de protecție, pentru informare, despre eliberarea autorizației de construire/desființare cu prezentarea unei copii sau neînștiințarea Agenției de către investitor despre demararea lucrărilor de construcții prin depunerea declarației,”. Completarea se propune prin prisma prevederilor art. 12 alin. (10) din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, potrivit căreia emitentul este obligat să transmită o copie a autorizației de construire și către Agenția de Inspectare a Monumentelor, în cazul intervenției asupra monumentelor de istorie, artă și arhitectură sau al obiectelor situate în zone construite, înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat.

De asemenea, considerăm necesar la art. 177 alin. (1) lit. l) de a se stabili în interiorul cărui termen persoana trebuie să informeze despre eliberarea autorizației de construire/desființare, astfel încât norma propusă să corespundă criteriilor de previzibilitate și claritate.

La art. 177 alin. (3) prevederile de la lit. j) se vor exclude, deoarece dublează prevederile de la lit. i).

La pct. 6 este de remarcat că, în conținutul proiectului nu se regăsește competența agentului constatator care urmează să examineze și să constate contravenția nou-propusă la art. 364 alin. (2¹), respectiv, se impune necesitatea revizuirii proiectului în acest sens.

La pct. 6 și pct. 8 se va ține cont că, „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze. Astfel, la substituirea/excluderea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea/excluderea „textului” respectiv.